

***Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
na terenie miasta Szczytno za 2025 rok***

Zgodnie z art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Radzie Miejskiej przedstawiane jest roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miejskiej Szczytno.

Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie miasta Szczytno na lata 2025 – 2027 został ustanowiony Uchwałą Nr XII/79/2024 Rady Miejskiej w Szczytne z dnia 20 grudnia 2024 roku.

Głównym celem programu jest: **Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo wychowawczych.**

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Prowadzone jest w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece w wychowaniu dziecka.

Program wspierania rodziny adresowany jest w szczególności do rodzin z dziećmi, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a jego celem jest budowa zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy, jakości życia dzieci i rodzin. Wsparcie rodziny ma charakter profilaktyczny i ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności tworzone są możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczytne udziela rodzinom pomocy zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, a pracę socjalną z rodziną ukierunkowuje na wykorzystanie przez rodzinę jej zasobów i możliwości. Wsparcie instytucjonalne realizowane jest w sytuacji, kiedy rodzina zmuszona jest zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie przezwyciężyć.

I.

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w 2025 roku na terenie miasta Szczytno

Do realizacji celu głównego programu przyczyniły się prowadzone działania w ramach celów szczegółowych:

1. Wspieranie rodziców/opiekunów w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych

- W 2025 roku jeden asystent rodziny objął łącznie wsparciem narastająco 23 rodziny (jednocześnie nie więcej niż 15 rodzin), obejmujące 59 dzieci. Wśród tych rodzin 9 z nich objęto wsparciem na podstawie postanowienia Sądu). Były to rodziny niewydolne wychowawczo, głównie z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, w których asystent rodziny wspierał rodzinę poprzez konsultacje i działania o charakterze edukacyjnym w zakresie prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi (organizowanie czasu wolnego dzieciom, budowanie prawidłowych więzi między członkami rodziny, rozwijanie umiejętności wychowawczych), dbania o zdrowie (higiena, pielęgnacja, prawidłowe żywienie, w razie potrzeby pokierowanie na leczenie i rehabilitację), gospodarowania budżetem domowym (planowanie i monitorowanie wydatków), wykonywania prac na rzecz domu oraz ich podział na członków rodziny (sprzątanie, zmywanie, gotowanie), pozyskiwania usług na rzecz domu i rodziny (załatwianie spraw urzędowych, znalezienie pracy, kontaktów ze służbą zdrowia), usamodzielniania się poprzez uzupełnienie wykształcenia i podjęcie pracy, a także dbałość o edukację i rozwój dzieci. Działania takie muszą być długofalowe, aby osiągnąć zamierzone efekty, jednakże pod warunkiem, że rodzina zaangażuje się we współpracę z asystentem rodziny.
- Ze wsparcia asystenta rodziny z różnych powodów zrezygnowały 3 rodziny.
- Współpracę z asystentem rodziny z uwagi na zrealizowany plan pracy i osiągnięcie zamierzonych celów zakończyły 2 rodziny.
- 3 plany pracy skoordynowano z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
- W ubiegłym roku 25 dzieci korzystało z placówki wsparcia dziennego - świetlicy socjoterapeutycznej prowadzonej przez Stowarzyszenie Humanitarne „Dar Serca”. Stowarzyszenie zatrudnia 2 wychowawców oraz socjoterapeutę na umowę zlecenie. Zadanie jest finansowane przez Wydział Edukacji, Zdrowia i Opieki Społecznej w ramach realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe – na 2025 r. przyznano dotację w kwocie 183.000,00 zł.
- W ramach realizacji projektu „Uśmiechnięta rodzina” rodzina, w której występowała trudna sytuacja w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej uzyskała wsparcie rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca przez okres 6 miesięcy wspierała podopiecznych w przezwyciężeniu trudności w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu ról społecznych.
- Praca socjalna skierowana do rodzin dysfunkcyjnych w szczególnie trudnej sytuacji przyczyniła się pośrednio do zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami. W 2025 roku z pomocy społecznej

skorzystało 156 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

- Rodziny dysfunkcyjne, w tym wielodzietne mają możliwość korzystania z zakresu polityki prorodzinnej, zarówno na poziomie lokalnym, regionalnym czy ogólnokrajowym, np.: Karta Dużej Rodziny. Na terenie miasta Szczycieńską Kartą Dużej Rodziny objętych jest 46 rodzin, w tym wydano 9 nowych kart. Natomiast ogólnopolską KDR objętych jest 1001 rodzin, w 2025 r. wydano 52 nowe karty.
- Rodziny po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny pozostają w monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez okres 6 miesięcy. Takim działaniem asystenta objętych było 3 rodziny.
- Prowadzono współpracę z Sądami i organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach dysfunkcyjnych lub umieszczonych w pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny uczestniczyli w spotkaniach roboczych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych dotyczących oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz dokonywali oceny sytuacji rodzin biologicznych i możliwości powrotu dziecka do rodziny.
- W 2025 roku zagwarantowano dzieciom i młodzieży właściwe warunki opiekuńczo – wychowawcze poprzez umieszczenie ich w placówkach opieki najbardziej zbliżonej do środowiska rodzinnego lub formach instytucjonalnych na czas kryzysu w rodzinie biologicznej. 66 dzieci przebywa w 38 rodzinach zastępczych. Natomiast w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 36 dzieci.

Rodziny zastępcze	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodzina zastępcza spokrewniona	18	26
Rodzina zastępcza niezawodowa	7	10
Rodzina zastępcza zawodowa	11	25
Rodzina pomocowa	1	3
Rodzina wspierająca	1	2
Rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego	0	0
Dom Dziecka	7	24
Rodzinny Dom Dziecka	2	12

- Miejski Ośrodek Sportu, Miejska Biblioteka Publiczna, Miejski Dom Kultury oraz organizacje pozarządowe działające na terenie miasta Szczycno w miarę swoich kompetencji i środków finansowych zapewniały rodzinom z dziećmi dostęp do zajęć pozalekcyjnych.
- Osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin umożliwiono podnoszenie ich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach.
Asystent rodziny uczestniczył w konferencji dotyczącej pracy z rodziną tj.: „Widzisz, słyszysz, reagujesz” – dotycząca zachowań subsydiowanych.
Natomiast asystent rodziny oraz pracownicy socjalni ukończyli szkolenia w zakresie: „Wspieranie rodziny i pieczy zastępczej”, „Przestępczość seksualna i obyczajowość wobec małoletniego poniżej 15 lat”.

- W związku z realizacją specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, małoletnim obywatelom Ukrainy, którzy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osób dorosłych odpowiedzialnych za niego zgodnie z prawem obowiązującym w RP jest opiekun tymczasowy, który reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad małoletnim i jego majątkiem. Dlatego też pracownicy socjalni objęli nadzorem 4 środowiska z małoletnimi obywatelami Ukrainy celem kontroli sprawowania odpowiedniej opieki nad małoletnimi

2. *Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo - wychowawczych*

- W ramach realizacji projektu „Uśmiechnięta rodzina” na rzecz 20 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zorganizowano specjalistyczne poradnictwo: psychologiczne, pedagogiczne oraz trenera rodziny.
- Członkowie rodzin, w których występowały problemy związane m.in. z wychowywaniem dzieci zostały objęte pomocą psychologiczną oraz prawną w Klubie Integracji Społecznej. Ogólnie w 2025 roku – skorzystało 197 osób z porad psychologicznych oraz 41 osób z porad prawnych.
- W ubiegłym roku 25 dzieci korzystało placówki wsparcia dziennego - świetlicy socjoterapeutycznej prowadzonej przez Stowarzyszenie Humanitarne „Dar Serca”.
- Wsparciem objęto rodziny dotknięte przemocą domową, problemem alkoholowym. Wskazywano tym rodzinom drogi wyjścia z trudnej sytuacji poprzez kompleksowe wsparcie specjalistów.
- Systematyczne i kompleksowe działania Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w ramach działań „Niebieskiej Karty”: założono 50 procedur NK, natomiast zakończono 17 procedur NK na skutek ustania przemocy domowej, 1 osoba stosująca przemoc domową podjęła udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.
- W okresie letnim 4 dzieci skorzystało z wypoczynku w formie kolonii do Mrzeżyna w okresie od 30 lipca 2025 r. do 5 sierpnia 2025 r. organizowanych i finansowanych przez Kuratorium Oświaty w Olsztynie.
- Podejmowano działania interwencyjne w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dzieci. Przeprowadzono 37 interwencji pracowników socjalnych w związku z informacjami ze środowiska o zagrożeniu dobra małoletnich dzieci, w wyniku tych działań zabezpieczono 4-ro dzieci w ramach procedury art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W Pozostałych sytuacjach informowano Sąd Rodzinny o wgląd sytuację rodziny i w wyniku tych działań umieszczono 10 dzieci w pieczy zastępczej, natomiast 3 zostało zabezpieczone w pieczy zastępczej z innych powodów (np. śmierć rodzica).
- Dążono do reintegracji rodzin poprzez pracę z rodzinami biologicznymi, czego efektem był powrót 5 dzieci do rodziny biologicznej.
- Podejmowano działania środowiskowe na rzecz rodzin – udział w kampanii dotyczącej ochrony dzieci przed krzywdzeniem, zaniedbaniem – „Dzieciństwo bez przemocy” oraz „Biała Wstążka”.
- Rozpowszechniono ulotki na terenie miasta – w instytucjach publicznych, poradniach zdrowia na temat: „Przyjdź po swoją pomoc” – ulotka Zespołu Interdyscyplinarnego,

- „Poradnik dla osób doznających przemocy”, „Problemy spożywania alkoholu”, „Procedury Niebieskiej Karty i inne przepisy prawne”, „Reaguj na przemoc”.
- Współfinansowano pobyt dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej. MOPS w Szczytnie z tego tytułu poniósł koszt w kwocie: 1.345.588,80 zł.

3. *Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny*

- Pomoc finansowa oraz praca socjalna skierowana do rodzin dysfunkcyjnych w szczególnie trudnej sytuacji przyczyniła się pośrednio do zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami. W 2025 roku z pomocy społecznej skorzystało 156 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
- Pomoc materialna i finansowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej realizowana jest z systemu:
 - a) pomocy społecznej,
 - b) świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
 - c) dodatków mieszkaniowych (skorzystało 83 rodziny z dziećmi),
 - d) świadczenia wychowawczego „800 plus”, realizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
 - e) z rządowego programu „Dobry Start” realizowanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
 - f) dodatku gazowego,
 - g) stypendia szkolne dla 60 uczniów na kwotę: 91.439,17 zł realizowane przez Wydział Edukacji, Zdrowia i Opieki Społecznej Urzędu Miejskiego w Szczytnie.
- 176 dzieci, w tym 70 w przedszkolach i 106 w szkołach skorzystało z pomocy w formie dopłaty do dożywiania jednego gorącego posiłku w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.
- 239 dzieci z 113 rodzin skorzystało z produktów żywnościowych w ramach realizacji Programu Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa 2021-2027, Podprogram 2024 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.
- W okresie letnim 4 dzieci skorzystało z wypoczynku w formie kolonii do Mrzeżyna organizowanych i finansowanych przez Kuratorium Oświaty w Olsztynie.
- W ubiegłym roku 25 dzieci korzystało z placówki wsparcia dziennego - świetlicy socjoterapeutycznej prowadzonej przez Stowarzyszenie Humanitarne „Dar Serca”.
- Efektem współpracy z organizacjami pozarządowymi jest realizacja od 1 kwietnia 2025 r. projektu pod nazwą: „**Uśmiechnięta rodzina**” wspólnie z FUNDACJĄ INICJATYW NIEFORMALNEJ EDUKACJI z Olsztyna. Celem powyższego projektu jest integracja i zwiększenie dostępności oraz jakości usług społecznych skierowanych do rodzin najbardziej potrzebujących, będących w szczególnie trudnej sytuacji życiowej oraz z największymi deficytami w zakresie kompetencji społecznych, w tym dzieci i młodzieży. Po przeprowadzeniu indywidualnych diagnoz potrzeb i cech każdej rodziny (20 rodzin obejmujących 48K+45M), opracowano ścieżki wsparcia. Wartość projektu wynosi: 858.802,00 zł, w tym dofinansowanie: 815.802,00 zł. Wkład własny projektu stanowiła wypłata zasiłków celowych dla uczestników w kwocie 21.500,00 zł, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, które udzielane są w ramach bieżącej pracy MOPS w Szczytnie.

4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz sytuacji niepowodzeń położniczych

- Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przydzielono asystenta rodziny dla 1 rodziny, w której było 2 dzieci, w tym 1 dziecko z niepełnosprawnościami.
- Dla rodziny zapewniono skoordynowane działania w zakresie kompleksowego wsparcia m.in. psychologicznego oraz prawnego.
- 6 rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością objęto wsparciem materialnym w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000,00 zł.

W wyniku przeprowadzonych działań w 2025 roku zaobserwowano następujące efekty w realizacji w/w programu:

- poprawę funkcjonowania rodzin oraz poprawę sytuacji dzieci w niektórych rodzinach z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- dzięki realizacji programów socjalnych z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w szczególności „800+” i „Dobry Start” oraz innych programów osłonowych uwidacznia się poprawa materialna i bytowa dzieci i rodzin objętych pomocą tut. Ośrodka;
- rodziny na bieżąco otrzymują pomoc w postaci zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych celem zapobiegania powstawania ewentualnych sytuacji kryzysowych;
- dzięki pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych, pracy specjalistów – psychologa, prawnika oraz asystenta rodziny zauważa się stopniową poprawę w zakresie funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- członkowie rodzin objęci wsparciem asystenta podejmują szkolenia zawodowe – 1 osoba oraz pracę zawodową: 2 osoby;
- kompleksowa współpraca wszystkich instytucji na rzecz dzieci i rodzin przyczynia się do poprawy wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- udział 2 osób w zajęciach „Szkoły dla rodziców”;
- udział w terapii ds. uzależnień od alkoholu – 1 osoba;
- wzrost zainteresowania dzieci zorganizowanym wypoczynkiem poza miejscem zamieszkania;
- udział rodziców w cyklicznych spotkaniach ze specjalistami w Klubie Integracji Społecznej w celu zrozumienia napotykanym problemów i podjęcia kroków w ich rozwiązaniu;
- lokalna społeczność (rodzina, sąsiedzi, znajomi, szkoła) staje się bardziej wrażliwa na problemy w wychowaniu dzieci, czego przejawem są zgłoszenia o wgląd w sytuację rodziny i podjęcie interwencji.

II.

Potrzeby wynikające z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie miasta Szczytno

Analizując działania realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie miasta Szczytno w 2025 roku widać jak ważne jest wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Umocnienie relacji w rodzinie, pełnienia wszystkich przypisanych jej członkom ról ma bezpośredni wpływ na umożliwienie rozwoju dzieci w zdrowo funkcjonującej rodzinie.

Jeżeli jednak sytuacja tego wymaga, bardzo istotna jest współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz rodziny w celu zabezpieczenia dzieciom i młodzieży odpowiedniej opieki w ramach pieczy zastępczej.

Określono następujące potrzeby wynikające z realizacji w/w programu:

- zabezpieczenie środków finansowych na zapewnienie realizacji działań profilaktycznych mających na celu pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej – konieczność dalszego zatrudnienia asystenta rodziny na pełen etat - ewentualne zwiększenie ilości etatów w przypadku zaistnienia takiej konieczności;
- zwiększenie zabezpieczenia środków finansowych na wydatki związane z utrzymaniem dzieci w pieczy zastępczej;
- zabezpieczenie środków finansowych na wydatki związane z utrzymaniem dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych;
- zabezpieczenie środków na prowadzenie placówki wsparcia dziennego i zapewnienia w niej miejsc dla dzieci z rodzin mających problemy wychowawcze;
- w związku z realizacją projektu pod nazwą „Uśmiechnięta rodzina” finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 niezbędne jest opracowanie i przyjęcie Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Miejskiej Szczytno na lata 2026-2028, którego celem jest określenie kierunku rozwoju lokalnych usług społecznych na terenie miasta z uwzględnieniem potrzeb obszaru rodzin z problemem opiekuńczo – wychowawczym.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA
Pomocy Społecznej i Szczytno
mgr Hanna Bojaraka

NACZELNIK
Wydziału Edukacji, Zdrowia
i Opieki Społecznej

Jacek Wałaszczyk

INSPEKTOR

Małgorzata Enerlich

BURMISTRZ

Stefan Ochman